

Zöld hírek Franciaországból – 2012. július

Lassan tíz éve folyamatosan napirenden van a francia sajtóban a hegyvidéki állattartók és a természetvédelem viszálya – azaz a francia hegyekbe visszatelepített farkasok, medvék, valamint a hiúz létezése okozta polémia. Legutóbb három mezőgazdasági szakszervezet (FNSEA, JA és FNO, ez utóbbi a francia juhtartók országos szövetsége) közös közleményt jelentetett meg annak kapcsán, hogy adataik szerint 2011-ben közel 5 ezer juh vált a farkasok, 350 a medvék martalékává, az idei év első hat hónapja pedig növekvő tendenciát mutat. A szakszervezetek szerint a juhászok tevékenységével szorosan összefügg a biodiverzitás védelme, ápolása és általában a helyvidéki környezet gondozása, nélkülük nem tudni, mivé lennének ezek a vidékek. Ám a biodiverzitás nevében visszatelepített és egyre nagyobb területet belakó farkas, és a szerintük kifejezetten autoriter döntés nyomán megjelent medve – amit a társadalom nagy része a biológiai sokféleség szélesedéseként értekel – nem más, mint támadás egy másféle, a hegyvidéki állattartáshoz kapcsolódó biodiverzitás ellen, amire a szakszervezetek évek óta igyekeznek föl hívni a mindenkori kormányzat figyelmét. Ennek fényében kifejezetten igazságtalannak tartják azokat a jogi eljárásokat, amik azok ellen a gazdák ellen folynak, akik igyekeztek minden erejükkel azon lenni, hogy megvédjék az állataikat azon farkasok ellen, akik már a turistákat is képesek veszélyeztetni. „Ami sok, az sok” - mondják, véget kell vetni a ragadozó térhódításának.

Sokkal kisebb publicitást kapott viszont az a közelmúltban megjelent rövid közlemény arról, hogy a Francia Középhegység (Massif Central) déli részére (Cévennes) sikerrel visszatelepítették a szakállas saskeselyűt (*Gypaetus barbatus*).

Delphine Batho környezetvédelmi miniszter – összhangban a 2012. július 18-i kormányülésen általa vázoltakkal – megkezdte a szeptember 14-15-i környezetvédelmi konferencia előkészítését amit a tervek szerint maga a köztársasági elnök nyit meg. Az esemény célja, hogy meghatározza a kormány fönnttartható fejlődést szolgáló prioritásait, ezen belül is kiemelten kezelve az energetikai átmenetet és a biológiai sokféleség megőrzésének kérdését. Tervezik továbbá olyan kérdések napirendre vételét is, mint az ökológiai adózás (*fiscalité écologique*), a környezet és az egészség összefüggése, valamint az ökológiai kormányzás. A miniszter asszony bejelentette továbbá, hogy a konferenciát minden évben megrendezik, azon részt vesz majd számos olyan szakember is, akik aktív közreműködői voltak a környezetvédelmi törvénycsomagok (Grenelle de l'environnement) kidolgozásának, függetlenül attól, hogy civil szervezetek, érdekképviselők vagy az állam képviselőiben jártak el korábban. A konferencián két további kollégium is részt vesz majd a munkában, az országgyűlési képviselőké és a fogyasztóvédelmi szervezetek képviselőiből létrehozott.

2011. júliusában vezették be Franciaországban a kísérleti jellegű környezetvédelmi címkézést, a szakárca ennek kapcsán értékeli az első év eredményeit, a következtetéseket legkésőbb a jövő év legelején mutatják be a parlamentnek, ezt követően lehet szó az eljárás általános és kötelező érvényűvé tételéről. Az értékelés során:

- minden vállalatnál bekérik a saját tapasztalatokat összegző anyagokat, valamint a részükre kiadott és augusztus 31-ig visszaküldendő központi kérdőívet,
- elemzik a hamisítások visszaszorítására szakosodott gazdasági minisztériumi szakállamtikárság (DGCCRF) által az idén tavasszal végzett kísérleti ellenőrzések eredményeit – ezek azt voltak hivatott tesztelni, hogy mennyire lehet ellenőrizni az új rendelkezés gyakorlati végrehajtását,
- értékeli a hét fogyasztóvédelmi egyesület által készített véleményezéseket,

- figyelembe veszik a különböző szakértők és a CNDDGE (*Comité national du développement durable et du grenelle de l'environnement*) véleményét.

Megkezdte működését a francia meteorológiai szolgálat a Météo France által széles körű szakmai összefogással kifejlesztett és a klímaváltozás várható franciaországi hatásait modellező portál, a [DRIAS](#)¹. A projekt mögött a 2009-es, a klímaváltozáshoz való alkalmazkodást segítő nemzeti munkaterv (*Plan National d'Adaptation au Changement Climatique*) áll, de nagyon komoly támogatást adott a környezetvédelmi minisztérium is, mégpedig a klímaváltozás hatásainak kezelését támogató kutatási programon (*Gestion des impacts du changement climatique, GICC*) keresztül. A folyamatos kutatásoknak és fejlesztéseknek köszönhetően jövőre már a tengerentúli területek modellezése is lehetővé válik, valamint elérhetőek lesznek a [Climsec-projekt](#) eredményei is – ez utóbbi Franciaország kontinentális területein vizsgálja a klímaváltozás hatását a vízbázisra és az aszályok kialakulására. A honlapon a legmodernebb modellezési eljárásokat [használják](#), a regionális alapon rendszerezett és 8 kilométeres pontossággal földolgozott adatokat széles tudományos háttérre alapozva gyűjtik, elsősorban a [SCAMPEI-projekt](#)re alapozva.

Az egyéni szennyvíztisztítási helyzet javítása nagyon komoly környezetvédelmi kihívást jelent Franciaország számára, különösen annak fényében, hogy mintegy ötmillió háztartás, azaz a lakosság hozzávetőlegesen 20%-a még nincs rákötve semmilyen szennyvíz-tisztítási hálózatra, és egyelőre leginkább az egyedi derítő-szikkasztó rendszert (vagy más, hasonló funkciót betöltő rendszerek valamelyikét) használja². A szakszerűtlenül kialakított vagy éppen nem megfelelően karbantartott, hibásan működő berendezések veszélyt jelentenek a környezetre és az emberi egészségre egyaránt. A helyzet javítása érdekében [július elsejétől szigorodtak](#) az ilyen berendezésekre vonatkozó előírások, amivel a jogalkotó kettős célt akar elérni: egyrészt javítani az ellenőrzések hatékonyságát, másrészt elősegíteni a szikkasztó-park fokozatos megújítását. Egyben egyértelműbbé válik az ellenőrző hatóság (Services Publics d'Assainissement Non Collectif, SPANC³) hatás- és feladatköre, valamint megszűnnek azok a különbségek, amik az egyes települések között ezidáig tapasztalhatók voltak az alkalmazott követelmény-rendszer és az eljárás lefolytatásának mikéntjében. A változások három fő területet érintenek:

- az új ingatlanok építésekor a tulajdonosnak kötelező beszereznie az illetékes hatóságtól az alkalmazni kívánt szennyvíztisztító/kezelő berendezés jogszabályi követelményeknek való megfelelését tanúsító igazolást és azt csatolnia kell az építési engedély iránti kérelméhez, a berendezéseket magukat pedig úgy kell kialakítani, hogy a SPANC munkatársainak ellenőrző munkáját megkönnyítsék,
- a potenciális veszélyforrást jelentő berendezéseket a tulajdonosoknak az ellenőrzéstől számított négy éven belül modernizálni kell,
- az ingatlan adásvétel esetében az eladónak csatolnia kell a dokumentációhoz az egyedi berendezések ellenőrzéséről készített, három évnél nem régebbi keltezésű SPANC-jegyzőkönyvet – amennyiben ennek alapján bármilyen javítás, modernizálás szükséges, azt legkésőbb az adásvételi szerződést követő egy éven belül meg kell valósítani.

Az ingatlantulajdonosokat ösztönzik arra, hogy saját elhatározásuk alapján is keressék a SPANC-t, mivel az nem csak ellenőrző hatóságként, de tanácsadó szervezetként is működik,

---

¹ Donner accès aux scénarios climatiques Régionalisés français pour l'Impact et l'Adaptation de nos Sociétés et environnement <http://www.drias-climat.fr>

² A statisztikák szerint országos szinten ezek felelősek a bekövetkezett szennyezések 5%-áért.

³ 1992. óta az önkormányzatok jogosultak az ilyen berendezések ellenőrzésére, így a SPANC-eket minden településen meg lehet találni.

így az adminisztrációs feladatok és a szükséges munkálatok esetében is az ingatlanok tulajdonosainak érdekeit szolgálja, egyben segít abban, hogy elkerülhetők legyenek a fölösleges vagy szakszerűtlenül elvégzett beavatkozások, vagy a későbbi fölösleges kiadások.

A jogszabály-változás nem csak kötelezettségeket ró a lakosokra, de vele párhuzamosan pénzügyi segítséget kínál a kormány a szükséges beavatkozások elvégzéséhez, így például:

- a nulla százalékos kamatozású környezetvédelmi beruházási hitel (*éco-prêt à taux zéro*)⁴ maximum 10 ezer euróig vehető igénybe, amennyiben a berendezés működtetéséhez energia nem szükséges,
- a vízügyi igazgatóságok (*agences de l'eau*) következő intervenciós programjában 800 millió eurót különítenek el a legrosszabb állapotú berendezések rehabilitációjára, amiből adott feltételek mellett támogatás igényelhető – ezt a megyei és regionális közgyűlések, valamint a nemzeti lakásügyi hivatal (Agence nationale de l'habitat, ANAH) saját költségvetéséből további támogatásokkal egészítheti ki.

Bővebb információ: www.assainissement-non-collectif.developpement-durable.gouv.fr/

A változásokat összefoglaló kiadvány: [Assainissement non collectif : les règles changent au 1er juillet 2012](#)

Első vidéki programjaként a nemrég hivatalba lépett új környezetvédelmi miniszter, Delphine Batho júliu 22-én fölavatta a sorrendben 48. francia natúrparkot (*parc naturel régional*) Caille településen. A *Préalpes d'Azur* nevet viselő a hatodik natúrpark Provence-Alpes-Côte d'Azur régióban az *Alpilles*, a *Camargue*, a *Luberon*, a *Queyras* és a *Verdon* után. A Côte d'Azur és a Mercantour hegység között elterülő, összesen 90 ezer hektáros, középhegységi jelleget viselő natúrpark Franciaország egyik fajokban leggazdagabb területe, csak növényekből mintegy 2000 fajt (ebből 65 valamilyen szinten védett) hordoz, ami a francia flóraelemek egyharmadát jelenti. A natúrpark területén 45 település található 31300 lakossal, valamint egyedülálló kulturális örökséggel. A miniszter asszony beszéde a tárca honlapjáról [letölthető](#). Az ország területének 15%-át lefedő francia natúrparkokról a <http://www.parcs-naturels-regionaux.tm.fr/fr/accueil/> oldalon található bővebb információ.

„Tiszta tenger, élő tenger?” – ezzel a kérdéssel terveznek közvélemény-kutatást tartani Franciaországban a környezetvédelmi minisztérium [sajtóközleménye szerint](#). Az ország ugyanis – elsősorban kiterjedt atlanti- és csendes-óceáni külbirtokai okán a világ második legnagyobb tengeri területeivel (összesen 11 millió négyzetkilométer) rendelkező állama, így hatalmas természeti és gazdasági vagyonnal is bír, ami viszont egyre inkább veszélybe kerül a túlhalászás, a környezetszennyezés, a tengerekbe jutó szemétt mennyiség, stb. miatt. Ez a tárca szerint csak minél több polgár aktív részvételével előzhető meg, a kampány pedig a franciák tájékoztatását és tenni vágyásuk erősítését célozza – az akciót az uniós tenger-stratégiai keret-irányelv életbe lépéséhez igazították, ehhez igazodva Franciaország minden jelentősebb, a direktíva által érintett európai tengeri területére (Manche/Északi-tenger, breton partok, Gascogne-i öböl, a Földközi-tenger nyugati medencéje) külön akcióprogramot dolgozott ki. Egy-egy ilyen program öt fő pontot foglal magába:

- a tenger állapotának fölmérése,
- a tengeri környezet „jó ökológiai állapotának” meghatározása,
- a környezetvédelmi célok megfogalmazása és az indikátorok hozzárendelése,
- a tengervíz állapotának ellenőrzése (2014-től),

---

⁴ 2011-ben 3967 ilyen hitelszerződés kötöttetett ilyen céllal, ez az összes környezetvédelmi beruházási hitelszerződés egytizedét jelenti, a megítélt hitelek összesen 27 millió eurót jelentettek, ami az összes ilyen jellegű kihelyezett hitelállomány 3,8%-a volt.

- olyan program kidolgozása 2015-re, aminek intézkedései lehetővé teszik a tengerek jó ökológiai állapotának elérését és/vagy fönntartását.

A tárca arra kéri a franciákat, hogy július 16. és október 16. között az akcióterv első három pontjáról a <http://www.consultations-publiques.developpement-durable.gouv.fr/> nyilvánítsanak véleményt. A minisztérium ehhez minden szükséges tájékoztatást igyekszik megadni, még hozzá az egyes, fönnt említett tengeri területekre lebontva, miáltal a polgárok maguk is jobban megismerhetik a tengeri ökoszisztémákat és mindazon emberi tevékenységeket, amik ezektől függenek. Az ellenőrzési programról várhatóan 2014-ben, az értékelésről 2015-ben hasonló konzultációt kívánnak tartani.

Új állomás a megújuló energiák franciaországi fejlesztésében – közölte a környezetvédelmi tárca július 27-i sajtóközleménye annak kapcsán, hogy előző nap eredményt hirdetnek a fotovoltaiikus és termodinamikus berendezések építésére kiírt pályázatban, ami összhangban van a kormányzat energetikai átmenettel (*azaz minél nagyobb arányú megújuló és csökkenő nukleáris energia*) kapcsolatos elképzeléseivel. Nem mellékesen a pályázati kiírások jelentette ösztönzésnek köszönhetően az elkövetkezendő két évben várhatóan egy milliárd eurónyi beruházás valósul meg ezen a területen, a nyertes pályázatokkal pedig várhatóan mintegy 150 ezer háztartás éves energia-igénye fedezhető.

A fotovoltaiikus pályázat – a mostani forduló a második volt a tervezett hétből – épületre szerelt, 100 és 250 kilowatt közötti berendezéseket támogat (összesen 109-et), 21 megawatt összes teljesítménnyel, míg a második program 250 kW fölötti berendezések építését segíti, a tervek szerint 105 projekttel összesen 520 MW teljesítménnyel.

A kormányzat föltett szándéka a fotovoltaiikus szektor támogatása – ez a terület az elmúlt időben számos kritikát kapott azért, mert a jelentős állami támogatások ellenére nem a francia gyártókapacitás lendült föl, hanem a Kínából importált napelemek mennyisége sokszorozódott meg. Delphine Batho környezetvédelmi és Arnaud Montebourg gazdaságélénkítési miniszter arra kérték a gazdasági, ipari, energetikai és technológiai (CGEJET⁵), valamint a környezetvédelmi és fönnttartható fejlődési (CGEDD) tanácsot, hogy készítsenek átfogó jelentést a francia fotovoltaiikus ipar helyzetéről. Ebben választ kell adni többek között arra, milyen az ágazat jelenlegi helyzete (különös tekintettel a versenyképességre és a munkahely-teremtésre) és olyan stratégiai ajánlásokat kell megfogalmazni, amiken keresztül támogatni lehet a francia fotovoltaiikus ipar fejlődését. A dokumentumot szeptember 13-án kell átadni Delphine Batho-nak, a miniszter asszony ennek figyelembe vételével határoz a következő fotovoltaiikus pályázat föltétel-rendszeréről, ennek három fő szempontot kell követnie: a fotovoltaiikus áram termelői árának csökkentése, az innovatív technológiák fejlesztése és a szektor versenyképességének javítása. Az energetikai átmenetről tartandó társadalmi vita alapján pedig azt szeretnék, hogy a napenergia hasznosítását a jövőben egy fönnttartható, a vállalatok számára stabil és kiszámítható körülményeket biztosító keretprogram alapján lehessen bővíteni.

A biodiverzitás-kutatást támogató alapítvány (FRB) a közelmúltban tette közzé a 2010/2011-es tevékenységét bemutató részletes jelentést, ami teljes terjedelmében [hozzáférhető](http://www.fondationbiodiversite.fr/publications/brochures) és letölthető a <http://www.fondationbiodiversite.fr/publications/brochures> oldalról.

Somogyi Norbert mezőgazdasági és TÉT-attasé, Párizs

---

⁵ Conseil général de l'Économie, de l'Industrie, de l'Énergie et des Technologies